

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.001.02.2015
P/15/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2014 roku
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Marek Zapolski – doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 93281 z dnia 8 stycznia 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Janów, ul Parkowa 3, 16-130 Janów (dalej: Urząd).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Czesław Jan Kiejko, Wójt. ¹ (dowód: akta kontroli str. 3-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Urząd zgodnie z przeznaczeniem wykorzystał dotacje otrzymane z budżetu państwa na realizację zbadanych zadań z zakresu udzielania świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie paliwa wykorzystywanego do produkcji rolnej. Terminowo również rozliczono te środki i dokonano zwrotu niewykorzystanych dotacji. Rzetelnie sporządzono też roczne sprawozdania Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami².

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- wydatkowania 29 kwietnia 2014 r. 326,1 tys. zł na zwrot części akcyzy zawartej w cenie paliwa rolniczego, mimo że środki na ten cel nie były wówczas ujęte w budżecie Gminy i w planie finansowym Urzędu, co stanowiło naruszenie art. 44 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³,
- nieumieszczania na otrzymywanych fakturach (lub ich kopiach) adnotacji wymaganych w art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej⁴.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Planowanie przez Gminę dotacji z budżetu państwa na realizację wybranych zadań

Opis stanu faktycznego

1.1. Gmina nie dokonywała szacunków środków niezbędnych do udzielania w 2014 roku świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz dokonywania zwrotu części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że „Na etapie planowania budżetu gminy nie jesteśmy w stanie określić potrzeb w rozdziale 01095. Są one ustalane na podstawie wniosków składanych przez producentów rolnych w miesiącu lutym i sierpniu. Wysokość środków w rozdziale 85212 na rok 2014 została oszacowana przez Podlaski Urząd Wojewódzki na podstawie

¹ Od 16 listopada 2014 r. W latach 2010–2014 wójtem był Zbigniew Dziedzicki.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 roku Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria dla oceny pozytywnej lub negatywnej stosuje się ocenę opisową.

³ Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 52, poz. 379 ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie paliwa rolniczego”.

środków wydatkowanych w roku poprzednim. Nie żądano od nas informacji o zapotrzebowaniu przy etapie planowania budżetu”. (dowód: akta kontroli str. 5-8)

1.2. Informacje o kwotach dotacji na udzielanie świadczeń zdrowotnych i z funduszu alimentacyjnego przyjętych w projekcie ustawy budżetowej, a następnie w ustawie budżetowej na rok 2014 – w kwocie 1.379 tys. zł – Gmina otrzymała od Wojewody Podlaskiego odpowiednio 24 października 2013 r. i 19 lutego 2014 r., tj. w terminach ustalonych kolejno w art. 143 ust. 1 pkt 2 i art. 148 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 82-85)

Po otrzymaniu z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku (dalej: „PUW”) informacji o kwotach dotacji, Wójt – zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych⁵ – przekazał do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie (dalej: „GOPS”), w terminie określonym w art. 248 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, informacje o kwotach dochodów i wydatków budżetowych przyjętych w projekcie uchwały budżetowej. W terminie ustalonym w art. 249 ust. 1 tej ustawy przekazał zaś do tej jednostki informację o ostatecznych kwotach dotacji i opracował plan finansowy zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych⁶. Przedstawione w obu informacjach kwoty dotacji były zgodne z przyjętymi w projekcie i w budżecie Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 9-12, 112)

W wyniku zapotrzebowań złożonych przez GOPS w PUW, w trakcie roku plan wydatków na świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego został decyzjami Wojewody Podlaskiego trzykrotnie zwiększony (o 167,7 tys. zł⁷), raz zmniejszony (o 6 tys. zł⁸) i po zmianach wyniósł 1.540,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str.19-29, 77-78)

1.3. Kwoty dotacji przeznaczonych na zwrot części akcyzy zawartej w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej wynikały z decyzji Wojewody Podlaskiego z 15 kwietnia i 16 października 2014 r. Wnosiły one odpowiednio 334,4 tys. zł i 189,8 tys. zł. Przyznano je zgodnie z zapotrzebowaniami na środki przekazanymi przez Urząd do PUW 17 marca i 19 września 2014 r., tj. w terminach określonych w § 2 ust. 3 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2006 r. w sprawie przekazywania gminom dotacji celowej na postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę⁹. Zwiększenia z 30 grudnia 2014 r. o kolejne 0,4 tys. zł¹⁰ dokonano zaś w odpowiedzi na dodatkowy wniosek Urzędu, skierowany 3 listopada 2014 r., w terminie wynikającym z § 4 ust. 1 tego rozporządzenia. W efekcie wprowadzonych zmian, plan wydatków po zmianach wyniósł 524,6 tys. zł. (dowód: akta kontroli str.13-18, 77-78, 86-89)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w zakresie planowania zbadanych dotacji.

2. Wykorzystanie przez Gminę dotacji z budżetu państwa na realizację zadań

Opis stanu
faktycznego

2.1. Zadania finansowane w ramach dotacji realizowane były przez Urząd i GOPS. Środki na dokonywany przez Urząd zwrot części podatku akcyzowego zawartego w oleju napędowym wykorzystywanym do produkcji rolnej Gmina otrzymała 28 kwietnia, 27 października i 29 grudnia 2014 r. (we wnioskowanych kwotach 334,4 tys. zł, 189,8 tys. zł i 0,4 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 13-16, 86-89)

⁵ Dz. U. Nr 241, poz. 1616 ze zm. Rozporządzenie zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych”.

⁶ Zarządzenie Nr 1/2014 Wójta Gminy Janów z dnia 10 stycznia 2014 r.

⁷ Decyzją Wojewody Podlaskiego z 1 października 2014 r. i dwiema decyzjami z 16 października 2014 r.

⁸ Decyzją Wojewody Podlaskiego z 3 września 2014 r.

⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 1339.

¹⁰ Decyzją Wojewody Podlaskiego z 22 grudnia 2014 r.

Przeznaczone dla GOPS dotacje na świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego wpływały z PUW na rachunek Urzędu dziewięciokrotnie raz w miesiącu oraz trzykrotnie w dwóch transzach (na początku i końcu miesiąca). W Urzędzie nie opracowano harmonogramu przekazywania dotacji do GOPS. Środki przekazywano tej jednostce w 31 transzach, w wysokości od 1,5 tys. zł do 155 tys. zł. W zależności od wielkości potrzeb zgłaszanych przez kierownika GOPS, następowało to od jednego do 17 dni od daty ich wpływu na rachunek budżetu Gminy. Skarbnik wyjaśniła m.in., że „Środki przekazywane były niezwłocznie po zgłoszeniu przez księgową GOPS takiej potrzeby”.

(dowód: akta kontroli str. 7, 29)

2.2. Gmina Janów z udzielonych dotacji na finansowanie zwrotu części akcyzy zawartej w cenie oleju napędowego do produkcji rolnej wykorzystała 524,6 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach. Dofinansowano zakup 541,4 tys. litrów paliwa zużytego do produkcji rolnej na areale 7.908,75 ha (tj. 60% powierzchni gruntów rolnych gminy). Analiza losowo wybranych 20 decyzji (spośród 405 wydanych w 2014 roku) wykazała, że środki przekazano osobom uprawnionym, we właściwej wysokości, za wymagany okres i na podstawie kompletnej dokumentacji, zgodnie z art. 6 ust. 1-4 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie paliwa rolniczego. Wypłat dokonano w terminach określonych w art. 7 ust. 1 tej ustawy. Gmina potrąciła, stosownie do uprawnienia wynikającego z art. 8 ust. 5 ustawy, koszty związane z ustaleniem i wypłaceniem zwrotu podatku akcyzowego w wysokości 2% łącznej kwoty zwrotu, tj. 10,2 tys. zł. Środki te przeznaczono na wypłatę wynagrodzeń trzech pracowników (zatrudnionych na umowę zlecenia) oraz na pokrycie kosztów związanych z usługami pocztowymi, szkoleniem pracownika, zakupem artykułów biurowych oraz opłaceniem prowizji bankowej od zrealizowanych przelewów. Dotacja umożliwiła wykonanie dotowanego zadania (Gmina nie dochodziła należnych dotacji w postępowaniu sądowym ani nie angażowała środków własnych). W wymaganych terminach i formie sporządzono oraz przekazano do PUW sprawozdania z realizacji zadania i jego rozliczenie.

(dowód: akta kontroli str. 30-49)

Na udzielanie przez GOPS świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wykorzystano 1.415,1 tys. zł, tj. 91,9 % planu po zmianach (1.540,7 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 51-54, 77-79)

Niewykorzystane 7.908,08 zł zwrócono do PUW 19 i 31 grudnia 2014 r. – w kwotach odpowiednio 57,24 zł (w rozdziale 01095) i 7.850,84 zł (w rozdziale 85212).

(dowód: akta kontroli str. 50, 99-100)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

1. Wydatkowaniu 29 kwietnia 2014 r. 326.145,25 zł na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (w rozdziale 01095, § 4430), chociaż środki na ten cel nie były wówczas ujęte w budżecie Gminy i w planie finansowym Urzędu. Decyzję Wojewody Podlaskiego¹¹ o przyznaniu środków z rezerwy na ten cel do Urzędu wpłynęły 16 kwietnia 2014 r., zaś Rada Gminy uwzględniła je w budżecie 8 maja 2014 r. (po 22 dniach) i w tym samym dniu ujęło je w planie finansowym Urzędu. Dokonanie wydatków z przekroczeniem wysokości środków określonych w budżecie Gminy i w planie finansowym Urzędu stanowiło naruszenie art. 44 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych. Były Wójt Gminy wyjaśnił, że „(...) interes rolników z naszego terenu wymagał aby jak najszybciej i bez względu na datę wypłacić im akcyzę”.

(dowód: akta kontroli str. 55-69, 101-105)

2. Zaniechaniu – określonego w art. 6 ust. 4 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie paliwa rolniczego – obowiązku umieszczenia na 304 zbadanych dowodach zakupu tego paliwa (fakturach VAT lub ich kopiach) adnotacji o treści: „Przyjęto w dniu do zwrotu części podatku akcyzowego”. Podinspektor

¹¹ Z dnia 15 kwietnia 2014 r.

odpowiedzialna za ww. nieprawidłowość wyjaśniła, że tak została przeszkolona, a adnotacje umieszczała tylko na oryginałach faktur VAT w przypadku, gdy rolnik do wniosku dołączał kopie faktur. (dowód: akta kontroli str. 74-76)

Ocena cząstkowa

Gmina zgodnie z przeznaczeniem wykorzystwała dotacje otrzymane na realizację zbadanych zadań i prawidłowo je rozliczyła. Niewłaściwe było wydatkowanie 326,1 tys. zł na zakup paliwa rolniczego przed ujęciem tej kwoty w budżecie Gminy i w planie finansowym Urzędu oraz niedokonywanie wymaganych adnotacji na dowodach potwierdzających ten zakup.

3. Prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań budżetowych Rb-50

Opis stanu faktycznego

Zbiorcze sprawozdania budżetowe Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego przekazano Wojewodzie Podlaskiemu 30 stycznia 2015 r., tj. w terminie określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹². Wykazane w sprawozdaniach za IV kwartał kwoty planowych dotacji (1.540,7 tys. zł) wynikały z planu finansowego dochodów z tytułu przyznanych z budżetu państwa dotacji, zaś kwoty wykonanych wydatków (1.415,1 tys. zł) – z ewidencji księgowej, prowadzonej do konta 902 „Wydatki budżetu”. (dowód: akta kontroli str. 77-81)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie prawidłowość i rzetelność sprawozdań budżetowych.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹³, wnosi o:

1. Dokonywanie wydatków w granicach kwot określonych w budżecie Gminy i w planie finansowym Urzędu.
2. Umieszczanie na fakturach (lub ich kopiach) adnotacji wymaganych art. 6 ust. 4 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie paliwa rolniczego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

¹² Dz. U z 2014 r., poz. 119. Termin ustalono w załączniku nr 44 na 15 lutego 2015 r.

¹³ Dz. U. z 2012 r., poz. 82. ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 12 marca 2015 r.

Kontroler
Marek Zapolski
doradca ekonomiczny

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Robert Skwarko

.....
podpis

.....
podpis